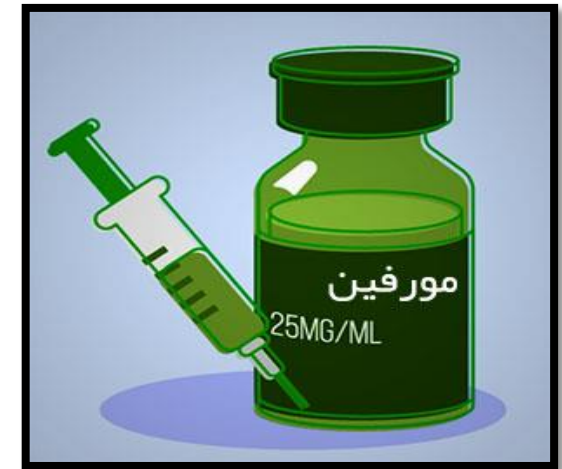

مورفین

گردد آوری

عزت رضی زاده (کارشناس ارشد پرستاری)

زیر نظر

واحد مراقبتهای دارویی بیمارستان علامه بهلول کتباد

طبقه بندی درمانی: ضد درد مخدر

طبقه بندی مصرف در حاملگی: گروه C

مورفین آلکالوئید اصلی است که از بذر تمیز نشده خشخاش، حاصل می شود. امروزه، خشخاش هنوز منبع تهیه دارو است زیرا سنتز مورفین دشوار است. مورفین یک ضد درد قوی است که برای تسکین درد حاد و مزمن متوسط، شدید، برای آرام سازی قبل از عمل و به عنوان مکمل بیهوشی استفاده می شود. این دارو همچنین برای ضد درد در هنگام زایمان نیز استفاده شده است. مورفین داروی مورد علاقه برای درد در ارتباط با انفارکتوس میوکارد و سرطان است. مورفین در ابتدا قبل از سال 1962 به بازار عرضه شد.

فارماکوکینتیک و فارماکودینامیک

مکانیسم اثر دارو بنظر می رسد از طریق گیرنده های مخدر و تغییر ادراک درد اعمال می شود. جذب گوارشی دارو متغیر است. انتشار وسیعی در سراسر بدن دارد. عمدتاً در کبد متابولیزه شده و و دارو در ادرار و صفرا دفع می شود.

روش مصرف	شروع اثر	اوج اثر	مدت اثر
خوراکی	۱ دقیقه	۱-۲ ساعت	۴-۱۲ ساعت
وریدی	۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۴-۵ ساعت
عضلانی	۱۰-۳۰ دقیقه	۳۰-۶۰ دقیقه	۴-۵ ساعت
زیر جلدی	۱۰-۳۰ دقیقه	۵۰-۹۰ دقیقه	۴-۵ ساعت
اپیدورال	۱۵-۶۰ دقیقه	۱۵-۶۰ دقیقه	۲۴ ساعت
اینتراکنال	۶۰-۳۱۵ دقیقه	۳۰-۶۰ دقیقه	۲۴ ساعت

اندیکاسیون های تجویز راه مصرف و دوزاژ

درمان درد شدید: بالغین بر حسب نیاز ۱۰ میلیگرم هر ۴ ساعت تزریق زیرجلدی یا عضلانی یا ۳۰-۱۰ خوراکی هر ۴ ساعت و یا ۱۵-۲.۵ تزریق آهسته وریدی طی ۵-۴ دقیقه که در ۴-۵ سی سی آب مقطر رقیق شده باشد. برای تزریق ساب دورال ۵ میلی از طریق کاتتر اپیدورال هر ۲۴ ساعت تزریق شود. برای انفوزیون پیوسته اپیدورال دوز شروع ۴-۲ در ۲۴ ساعت است که در صورت نیاز روزانه ۲-۱ میلی گرم قابل افزایش است.

درد شدید مزمن مرتبط با سرطان: بالغین: دوز بارگیری اولیه ۱۵ میلیگرم وریدی و بدنبال آن ۱۰-۸. در ساعت بصورت انفوزیون پیوسته وریدی یا زیرجلدی

تسکین قبل از عمل جراحی و درمان کمکی در بیهوشی: بالغین ۱۰-۸ میلیگرم عضلانی زیرجلدی یا وریدی

ضد درد بعد از عمل جراحی: یک صدم تا چهارصدم در ساعت بصورت انفوزیون پیوسته وریدی

کنترل درد آژین: بالغین ۵-۲ میلیگرم وریدی هر ۳۰-۵ دقیقه بر حسب نیاز البته اگر درد با نیتروگلیسرین در سه نوبت تسکین نیافته باشد.

درمان کمکی در ادم حاد ریه بالغین: ۱۰-۱۵ میلی گرم وریدی با سرعت کمتر از ۲ میلیگرم در دقیقه
به عنوان ضد درد طی زایمان: بالغین ۱۰ میلیگرم عضلانی یا زیرجلدی

احتیاط های لازم

مصرف در سالمندان و بیماران ناتوان ، وجود صدمه به سر ، افزایش فشار داخل مغز ، تشنج ، بیماری ریوی ، هیپرپلازی پروستات ، بیماری کبدی یا کلیوی ، بیماریهای حاد شکمی ، کم کاری تیروئید ، بیماری آدیسون و تنگی پیشابراه .

عوارض جانبی

عوارض جانبی مواد افیونی - همه مواد مخدر دارای عوارض جانبی مشترک هستند. این موارد شامل خواب آلودگی ، دپرسیون تنفسی ، احتباس ادرار و تهوع و استفراغ به دلیل تحریک مستقیم است. ترشح هیستامین اغلب از تجویز مورفین پیروی می کند و ممکن است گرگرفتگی ، تاکی کاردی ، افت فشار خون ، خارش و برونکواسپاسم ایجاد کند. ترانزیت دستگاه گوارش با تجویز طولانی مدت کند می شود و منجر به یبوست و ایلئوس در بسیاری از بیماران می شود.

CNS: اغتشاش شعور و دپرسیون گیجی و حالت سرخوشی و توهمات سبکی سر حالت عصبی تسکین تشنج خواب آلودگی سنکوپ

CV: برادیکاردی و ایست قلبی هیپرتانسیون هایپوتانسیون شوک و تاکیکاردی

GI: بی اشتهاپی اسپاسم مجاری صفراوی و خشکی دهان ایلئوس تهوع و استفراغ

G.U: احتباس ادراری

HEM: ترومبوسیتوپنی

RES: آپنه و ایست قلبی تضعیف تنفسی

DERM: تعریق فراوان و ادم و خارش برافروختگی پوست با مصرف اپیدورال

تداخلات دارویی

در مصرف با آنتی کولینرژیکها ممکن است ایلیسوس فلجی رخ دهد. در مصرف با سایمتیدین ممکن است تضعیف تنفسی و CNS نظیر آنتی هیستامینها ، باربیتوراتها ، بنزودیازپین ، داروهای بیهوش کننده عمومی ، ضد دردهای مخدر ، مهارکننده MAO ، شل کننده عضلات ، فنوتیازینها ، داروهای آرام بخش ، خواب آورها ، ضدافسردگی سه حلقه ای ممکن است اثرات تضعیفی تنفسی و CNS یا هیپوتانسیون ناشی از دارو تقویت و تشدید شود..

مسمومیت و درمان

تزریق سریع وریدی بدلیل تاخیر در حداکثر اثر CNS (30 دقیقه) می تواند موجب مسمومیت شود. شایع ترین اثرات عبارتند از تضعیف تنفس با یا بدون تضعیف CNS و میوز (مردمک سوزنی). سایر عوارض : هیپوتانسیون ، برادیکاردی، هیپوترمی، شوک، آپنه، کلاپس عروقی ، ادم ریزی و تشنج. درمان عبارتست از حفظ راه هوایی ، تجویز یا آنتاگونیست مخدر (نالوکسان) در تضعیف شدید تنفسی و قلبی عروقی و در صورت تکرار آن (مدت اثر مورفین از نالوکسان طولانی تر

است) اگر از زمان خوردن قرص کمتر از دو ساعت گذشته باشد با ایجاد استفراغ یا لاواژ معده تخلیه (مراقب خطر آسپیراسیون باشید) و سپس زغال فعال تجویز کنید. وضعیت همودینامیک ، علایم حیاتی و وضعیت عصبی را پایش کنید.

مراقبت های پرستاری

- ✓ مورفین داروی ضد درد انتخابی برای درد ناشی از MI می باشد و می تواند موقتا افت فشارخون دهد.
- ✓ مورفین میتواند درد کیسه صفرا را بدتر کند و یا آن را مخفی کند.
- ✓ مصرف در شیردهی و کودکان: دارو در شیرمادر ظاهر شده و 2-3 ساعت بعد از آخرین تزریق می توان شیردهی را انجام داد.
- ✓ ثابت شده که تزریق اپیدورال بهترین روش کنترل درد بعد از عمل جراحی است ولی تا 24 ساعت وضعیت تنفسی را پایش کنید.

توجه: دارو با با غذا مصرف شده تا تحریک گوارشی به حداقل برسد.